

WE DECADE: A HATVANAS ÉVEK KÖZÖSSÉGI ÉLMÉNYEI AZ AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN

Történelemtanárok 28. országos konferenciája

Budapest, Kossuth Klub, 2018. október 6.

GLANT TIBOR (DE, ÉSZAK-AMERIKAI TANSZÉK)

NARRATÍVÁK CSAPDÁJÁBAN

- Az 50-es, 60-as, 70-es és 80-as évek: régi szép idők => mi => én => alvajárás
- 50-es évek: *Rebel without a Cause*, Little Rock, Montgomery, Beats, etc.
- 70-es évek: Roots, 1776-1976
- 80-as évek: konzervatív forradalom
- Akkor most mi a helyzet a 60-as évekkal?
- A 60-as évek mítoszai:
 - Ha emlékszel rá, akkor...
 - Kétfajta ember van, aki... és aki szeretett volna
- Mesternarratíva: liberális, másodlagos: konzervatív és radikális

PERIODIZÁCIÓ ÉS HÁROMOSZTATÚ POLITIKA

- rövid (1960-68) vs. hosszú (1960-73/74): hol a fókusz
- Háromosztatú politika:
 - Liberális: DEM
 - Konzervatív: REP
 - Radikális: szigorúan balos (kommunista vagy anti-antikommunista)
- Robbanáspont:
 - 1968, Chicago (DNC): RAD vs. LIB
 - 1968, Columbia (*Eper és vér*): RAD vs. KONZ
 - 1970 május: Kent State, Jackson State: RAD and LIB vs. KONZ
 - 1970 (05. 08.): Hard Hat riot, NYC: KONZ vs. RAD

LIBERÁLIS vs. KONZERVATÍV vs. RADIKÁLIS

- Alap: Liberális kivételesség (Hartz, 1955) sem a konzervatív, sem a radikális gondolat nem szervesen amerikai
- Kirk, 1953: az amerikai konzervatív gondolkodás az európai mainstream konzervativizmus része
- Radikális: de igen, vagyunk, nincs alapszöveg, de a régi bal elhallgatása (New Left)
- Alap dilemma: hogy legyünk marxista forradalmárok munkásosztály nélkül, majd annak ellenében: Hard Hat riot => marad Mao, Che, Allende és Gramsci és a kulturális harc/forradalom
- Ellenreakció: 1968-as választás, majd a neokonok megjelenése

A SOK KICSI „MI” HÁLÓZATAI

- A „nagy nemzeti közösségi élmény” csak elképzelt ÉS virtuális
- Az illúziót a MÉDIA teremti meg: TV, film, zene, rádió, UG sajtó
- A „MOVEMENT”: több mozgalom, igen sokszínűek
 - Polgárjogi: King, Malcolm X, Párducok, CORE kidobja a fehér tagokat, stb: ma már: „Civil Rights MovementS”
 - Nőjogi: „a második hullám”, de melyik? NOW és Friedan vagy Koedt és a radikálisok (Red Stockings)? Feketékkel, ázsiaiakkal és indiánokkal, vagy nélkülük?
 - Vietnami háború elleni: kőgazdag fehér egyetemisták vagy feketék? Zinn és King OK, de NINCS tényfeltárás, sőt a média elhazudja (Detroit, VVAW => *Winter Soldier*) vagy Nixon sikálja el (My Lai)
 - Környezetvédelmi: Carson vagy indiánok vagy vissza az 1840-60-as évekhez (hippik) vagy kormány szinten: Udall (*The Quiet Crisis*, 1963) vagy rock zene (Neil Young, John Mayall) DE úrprogram és CMC és Philip K. Dick és Kubrick

KORMÁNYZATI POLITIKA: SE VELE, SE ELLENE?

- JFK (1961-63, DEM) => LBJ (1963-69, DEM) => Nixon (Tricky Dick, 1969-74, REP)
- Kongresszus: tiszta DEM többség végig
- Kormányzók: tiszta DEM többség végig
- SCOTUS: tiszta liberális többség: Warren Court és a bírói aktivizmus
- DEM = LIB + RAD szövetség: reformok: JFK majd LBJ és a Great Society
- 1966-68 között felborul: faji lázongások + Vietnam => Chicago, majd Nixon és a „csendes többség”
- 1970: Nixon megtámadja a RAD vonalat: katonai mentesség fokozatos elvétele a diákoktól MAJD 1973: a kötelező sorozás leállítása

KÉPVISELETI ARÁNYOK: DEMOKRATA TÖBBSÉG

ÉV	Szenátus (D-R)	Ház (D-R)	Kormányzók (D-R)
1960	64-36	262-175	34-16
1962	68-32	258-176	
1964	68-32	295-140	33-12
1966	64-36	248-187	
1968	58-42	243-192	31-19
1970	53-45	255-180	
1972	56-42	242-192	31-19
1974	60-38	291-144	
1980	53-46	243-193 (+/- 34 HELY)	27-23

KORLÁTOZOTT KÖZÖSSÉGI ÉLMÉNYEK

- A háború és annak elkerülése (22 m jogosult, 2,7 besorozva, 3 m katona, 20-25% besorozott, a többi önkéntes)
- Egyetem (menekülési útvonal és motiváció, RAD melegágya, kultúrharc, teach-in)
- Fesztiválok (más-más közönség, nagy távolságok: Newport, Monterey, Atlanta)
- A szexuális forradalmak (nők: viták; meleg jogi mozgalmak: szétszórva: SF, Chitown, NYC: Stonewall-nál robban)
- Fekete polgárjogi és radikális mozgalmak (szétszórva és elvi viták: King vs. X vs, Párducok, utóbbiak OAK és Chitown)
- Hispán agrárszocializmus: Chavez (regionális és etnikai alapokon)
- Hippi kommunák
- Motoros bandák

ELKÉPZELT ÉS VIRTUÁLIS

- „MI”: sok kicsi csoport, néha széthullik faji alapokon (SNCC, CORE), retorikailag nagy, alapjában szétszórva = „imagined communities”: 5-10 ezres tüntetések, 1-2 kivétellel (1963. aug: March on Washington)
- VIRTUÁLIS: a MÉDIA tartja össze: TV, sajtó, híradók, ill. helyi UG sajtó + utóélete: zene, könyvek (utólag teremtik meg a „mi” élményét)
- A LIB mesternarratívát váltja a KONZ olvasat: miként Vietnam kapcsán is: *The Age of Great Dreams* (Farber, 1994) vagy *Fire in the Streets* (Viorst, 1980) vs. *America's Uncivil Wars* (Lytle, 2005)
- Utólag átírt narratívák: 60-as évek olvasókönyvek: Unger és Unger: *The Times Were 'A Changin'* (1998) vs. Bloom and Breines: *Takin' It to the Streets* (4. kiad. 2015); katonalevelek: Hunt: *Vietnam War Reader* (2015) vagy *Winter Soldier* (1972, majd dvd: 2009)

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

[HTTP://IEAS.UNIDEB.HU/GLANT](http://ieas.unideb.hu/glant)